

TÜRKİYE'DE E-ÖĞRENME: Gelişmeler ve Uygulamalar III

Editörler:

Gülsün EBY
Gonca TELLİ YAMAMOTO
Uğur DEMİRAY

Yazarlar:

Emine ARUGASLAN
Z. Gönül BALKIR
Meltem Huri BATURAY
Ahmet BAYTAK
Kadir BORA
Beril CEYLAN
Gaye Topa ÇİFTÇİ
Figen KILIÇ
Birim Balcı DEMİRCİ
Gülsün EBY
Hülya EKER
Miraç Banu GÜNDOĞAN
Alaattin PARLAKKILIÇ
Zehra Kamışlı ÖZTÜRK
Mediha TEZCAN
Yalın Kılıç TÜREL
N. Demet YAYLA
Gülcan YILMAZ
T. Volkan YÜZER

ISBN: 978-605-4613-61-8
Sertifika No: 11413
Birinci Baskı, s. 250, 16cm x 23,5cm

TÜRKİYE'DE E-ÖĞRENME: Gelişmeler ve Uygulamalar III
Editörler: Gülsün EBY, Gonca TELLİ YAMAMOTO, Uğur DEMİRAY

Birinci Baskı: Kriter Yayınevi 2013 İstanbul
Yayın Yönetmeni: Ekrem Ergül
Kapak Tasarımı: Cahit Akın
Dizgi: Kriter Yayınevi
Baskı: Net Kırtasiye
Tanıtım ve Matbaa San. Tic. Ltd. Şti.
İnönü Cad. No: 23/A Gümüşsuyu / İstanbul
Sertifika No: 13723 Tel: 0212 249 40 60

© Kriter Yayınlar
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının
yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

İletişim:

Kriter Yayınevi
Hobyar Mah. Ankara Cad. No: 45/18-20. Eminönü İstanbul
Tel /Fax: 0 212 527 31 89

www.kriter yayinevi.com
info@kriter yayinevi.com
kriter yayin@gmail.com

TÜRKİYE'DE E-ÖĞRENME: Gelişmeler ve Uygulamalar III

Editörler:

Gülsün EBY
Gonca TELLİ YAMAMOTO
Uğur DEMİRAY

Yazarlar:

Emine ARUGASLAN
Z. Gönül BALKIR
Meltem Huri BATURAY
Ahmet BAYTAK
Kadir BORA
Beril CEYLAN
Gaye Topa ÇİFTÇİ
Figen KILIÇ
Birim Balcı DEMİRCİ
Gülsün EBY
Hülya EKER
Miraç Banu GÜNDOĞAN
Alaattin PARLAKKILIÇ
Zehra Kamışlı ÖZTÜRK
Mediha TEZCAN
Yalın Kılıç TÜREL
N. Demet YAYLA
Gülcan YILMAZ
T. Volkan YÜZER

ÖNSÖZ

Sevgili okurlar bir kez daha merhaba...

Sizlerle ya da en azından bir bölümünüz ile çeşitli akademik ortamlarda bulunduk, tartıştık ve bilgilerimizi çeşitli ortamlarda paylaştık. Bu kez yine sizinle bir paylaşım ortamı olarak TÜRKİYE'DE E-ÖĞRENME: Gelişmeler ve Uygulamalar III adlı çalışmada birlikteyiz. Birincisi geçtiğimiz 2010 yılında iki baskı yapan ve tükenen TÜRKİYE'DE E-ÖĞRENME: Gelişmeler ve Uygulamalar başlıklı kitap çalışması idi. Bu kitap çalışmasına 31 yazar arkadaşımız, 23 bölüm ile katkıda bulunmuşlardı. Kitaba bölüm yazamayan ya da bu fırsatı kaçırdığını belirten arkadaşlarımızın talebi üzerine II. Kitap çalışmasını da 26 Bölüm ve 43 yazarla tamamladık. Yeni çalışmamız olan TÜRKİYE'DE E-ÖĞRENME: Gelişmeler ve Uygulamalar- III başlıklı kitabımız ise insan kaynakları, e-öğrenme modelleri, kuramlar ve iletişim ortamları tasarımlarına odaklanıyor.

Dünya'da dijital eksen gelişip öğrenme M-Öğrenme ve U-Öğrenme gibi farklı boyutlara taşınırken, biz de akademisyenler olarak bundan bağımsız kalamayız. Çünkü eğitimdeki gelişmeler, eğitimde karar verici yöneticiler, eğitim teknologları, eğitim yöneticileri açısından çok daha hızlı bir şekilde gerçekleşmekte ve adaptasyon gerektirmektedir. Bir kitap çalışması kolay bir iş değil, sancılı olabiliyor. Kitabımızın birinci baskısında bazı ciddi hatalar bulunuyordu, bu yüzden düzeltilmiş gözden geçirilmiş yeni baskısıyla sunulmasının daha uygun olacağını düşündük.

Değerli okurlar, kitapta yer alan anlatımların sorumluluğu yazarlarına aittir. Biz geribildirime ve eleştiriye değer veren bir ekibiz. Bu çalışmadaki bölüm yazarları kendi yazmış oldukları yorum, fikir ve kaynakların doğruluğundan şahsen sorumludur. Bu bağlamda çalışmaya ilişkin her düzeyden eleştirinizi ve düşüncelerinizi en kısa zamanda ve en seri yolla bekliyoruz. Bir başka çalışmada birlikte olmak üzere, iyi okumalar.

Saygılarımızla.
Editörler, Mart 2012

GİRİŞ

Gutenberg'in matbaayı icat etmesinden sonra geçmiş 500 yüzyıl içinde doğrusal olarak gelişen klasik eğitim son yıllardaki teknolojik değişimlerle yerini yavaş yavaş e-öğrenme konusuna bırakmaktadır. Bunlar biçimsel ya da biçimsel olmayan farklı form ve formatlarda değişik yöntemlerle ortaya konmaya başlamıştır. Geçmişten günümüze gelen eski uygulamalar ise zaman içinde nostaljik öğelere dönüşmekteyken farklı uygulamalar farklı gelişmelere de sebebiyet vermektedir. Çünkü öğrenmede gerçekleşen bu farklılıklar birçok kolaylıklar getirmekte; bazı konularda bireylere yepyeni fırsatlar sunmakta; dünyayı bireylerin dijital ekranlarına, hatta cebine taşıyabilmektedir. Ama kolaylıklarla beraber çok bilinmeyenlerin oluşturduğu yeni denklemleri de ortaya çıkarmaktadır. Bu denklemlerin çözümü için yapılan uygulamalar, farklılaşan görüşler, kısacası aklın beslenmesi için, yeni tür bir bilgi ihtiyacı doğmaktadır.

Günümüzde aklın yeni bilgi ihtiyacı; sakin bir şekilde dikkatini odaklayabilen ancak az az bilginin sunulduğu bir yapıdan, kısa kopuk üst üste olan bir hale evrilmekte ve daha hızlı daha iyidir şekline dönüşmektedir (Carr, 2011, s.10). Ama Karp'ın (2008) dediği gibi bizler de oyunumuzu eski kurallar ve yeni kurallara göre oynamaya çalışıyoruz. Ama gerçekten bu kurallara tam anlamıyla bağlı kalarak değil. Üstelik bağlı kalmama durumu hem eskisine hem de yenisine.

O zaman “bunlar ne olacak, nasıl olacak?” gibi konular devreye giriyor. Buradan yola çıkarak bizler de akademisyen, uygulamacı ve profesyonellerden oluşan bir ekiple ve girişimci bir ruhla bunu ortaya koymaya çalışmanın önemli bir konu olduğunu düşündük. Yamamoto, Demiray ve Kesim'in editörlüğünü yaptığı “**Türkiye'de E-Öğrenme**” başlıklı kitabımız 2010 yılında ilk çıktığında konuyla ilgili olarak ülkemizde büyük bir ihtiyacın varlığının farkındaydık ancak bu tür kitap çalışmalarının ne kadar önemli olduğu ikinci baskıya hemen geçmesiyle ortaya çıktı.

İlginçtir, yurt dışından konuyla ilgili röportaj çalışmaları bile oldu. Hatta neden bu kitabı İngilizce yazmadınız diye sorular dahi aldık. Kendi dilimizde bu tarz eserlerin olmaması ve gelen talepler yüzünden 'Türkiye'de E-öğrenme' başlıklı kitap serisinin ikincisini 2010 Şubat'ında çıkarmaya karar verdik.

Kitabımızda 2010 ve 2011 yılında Yamamoto, Demiray ve Demirci'nin editörlüğünü yaptığı Türkiye'de E-Öğrenme ve Türkiye'de E- öğrenme II kitabında yer alan konular dışında;

- E-Öğrenme ve İnsan Kaynaklarında Gelişmeler
- E-Öğrenme Tasarımında Yeni Model ve Yaklaşımlar
- E-Öğrenme'de Yeni Kuram ve Uygulamalar
- E-Öğrenme'de Yeni İletişim Ortamları Tasarımları gibi farklı konuların irdelenmesinin çok önemli olduğundan yola çıktık.

Bugün e-öğrenme sadece dünyadaki gelişmiş ülkelerde değil, ülkemizde de son derece önemli bir konu hatta öğrenmede birincil öncelik haline dönüşüyor. Bu yüzden e-öğrenme konusu olabildiğince değişik bakış açıları ve yazarlar tarafından irdelendi. Yazarlarımız 11 farklı üniversitede çalışan bir akademisyenler grubundan oluşuyor. Onlara verdikleri emekten dolayı çok teşekkür ediyoruz

Bu seferki editörlerimiz Eby, Yamamoto ve Demiray oldular. Kitabımızda 19 yazarın emeği var. Dördüncü kitabın da yakında çıkacağı müjdesiyle, keyifli okumalar diliyoruz.

Doç. Dr. Gülsün EBY
Prof. Dr. Gonca Telli YAMAMOTO
Prof. Dr. Uğur DEMİRAY

Mart 2012, Eskişehir

KAYNAKÇA

Carr, N. (2011). *What the Internet Doing to Our Brains The Shallows*, New York: W.W. Norton Co.

Karp, S. (2008). <http://publishing2.com/2008/06/17/connecting-the-dots-of-the-web-revolution/> Erişim tarihi, 06.13.2011.

EDİTÖRLERE İLİŞKİN

Doç. Dr. Gülsün EBY, Anadolu Üniversitesi, ESKİŞEHİR.

Doç. Dr. Gülsün EBY Anadolu Üniversitesi AÖF Uzaktan Öğretim Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Post-doktora ve doktora çalışmalarını Amerika Birleşik Devletleri'nde Uzaktan Eğitim alanında tamamlayan Dr. Eby, aynı zaman da Ahmet Yesevi Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nde lisans öğrenimi de devam etmektedir.

Dr. Eby eleştirel pedagoji tabanlı esnek ve ekolojik çevrimiçi öğrenme ve iletişim ortamlarının tasarımı üzerine çalışmalarını sürdürmektedir.

Doç. Dr. Gülsün EBY
Anadolu Üniversitesi AÖF
Uzaktan Öğretim Bölümü, Ofis#622
Yunusemre Kampusu Eskişehir 26470
Telefon: +90 222 33505 80 #2466
Cep: +90 530 469 9985
E-posta: gkurubac@anadolu.edu.tr

Prof. Dr. Gonca Telli YAMAMOTO, Okan Üniversitesi, İSTANBUL.

Gonca Telli YAMAMOTO Anadolu Üniversitesi'nde Doktora çalışmalarını Yükseköğretimde Pazarlama üzerine gerçekleştirdi. Doktora sonrasında Yeditepe Üniversitesi'nde Öğretim görevlisi olarak MBA programı kapsamında çeşitli dersler verdi. Maltepe Üniversitesi'nde görev yaptı. Halen Okan Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri

Bölümünde öğretim üyesi ve Uzaktan Eğitim Merkezi Müdürü olarak görev yapmaktadır. Aynı zamanda Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü kurucu Müdürlüğü, İşletme kurucu bölüm başkanlığı gibi görevlerde bulunan Yamamoto ağırlıklı olarak pazarlama ve bilgi teknolojileri konuları üzerinde çalışmalar yapmaktadır.

Yamamoto Okan Üniversitesinde, işletme, iletişim ve pazarlama ile ilgili konularda derslere girmektedir. Yamamoto'nun pazarlama ve e-öğrenme alanında ulusal ve uluslararası pek çok kitabı ve makalesi bulunmaktadır. Son yıllarda özellikle mobil pazarlama ve e-öğrenme üzerinde araştırmalarını yoğunlaştıran Yamamoto'nun yazmış olduğu “Mobilized Marketing and The Consumer Technological Developments and Challenges” başlıklı kitabı ABD'de İşletme Referans Kitapları arasında yer almaktadır.

Gonca Telli YAMAMOTO
Okan Üniversitesi. Uzaktan Eğitim Merkezi
Hasanpaşa Kampüsü Kadıköy /İstanbul,
İş: +90 216 325 4818 #125
GSM: +90 542 241 2238
E-posta: gonca.telli@okan.edu.tr

Prof. Dr. Uğur DEMİRAY, Anadolu Üniversitesi, ESKİŞEHİR.

Uğur DEMİRAY, ilk, orta ve lise öğrenimini İstanbul'da tamamladı. 1981 yılında Eskişehir Anadolu Üniversitesi, İletişim Bilimleri Fakültesi Sinema ve Televizyon Bölümünden mezun oldu ve aynı yıl, fakülteye asistan oldu. 9 Eylül 1986 yılında “Doktor” ünvanı kazandı. 30 Ekim 1989 tarihinde “Doçent” oldu. 1995

Mayıs'ında profesör olan Demiray, Halen, Eskişehir Anadolu Üniversitesi, İletişim Bilimleri Fakültesinde öğretim üyeliğini sürdürmektedir. Demiray, 199091 öğretim döneminde The British Council Research Scholarship ile İngiltere'de bir yıl araştırmalar yaptı. Demiray'ın ulusal ve uluslararası yayın ortamlarında yayınlanmış 100'ün üzerinde kitap, makale, bildiri ve çeviri çalışmaları bulunmaktadır.

Anadolu Üniversitesi Yunus Emre Kampüsü 26470-Eskişehir
Tel: +90 222 335 0581 #5262
GSM: +90 542 232 2167 Faks: +90 222 320 4520
E-posta: udemiray@anadolu.edu.tr udemiray33@gmail.com
URL: <http://ugurdemiray.com> <http://tojde.anadolu.edu.tr>

YAZARLAR LİSTESİ

(Alfabetik Soyad Sırasına göre)

Emine ARUĞASLAN, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta
Z. Gönül BALKIR, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
Meltem Huri BATURAY, Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
Ahmet BAYTAK, Harran Üniversitesi, Şanlıurfa.
Kadir BORA, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
Beril CEYLAN, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
Gaye Topa ÇİFTÇİ, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
Figen KILIÇ, Mersin Üniversitesi, Mersin.
Birim Balcı DEMİRCİ, Okan Üniversitesi, İstanbul.
Gülsün EBY, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
Hülya EKER, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
Miraç Banu GÜNDOĞAN, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
Alaattin PARLAKKILIÇ, Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Ankara.
Zehra Kamışlı ÖZTÜRK, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
Mediha TEZCAN, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
Yalın Kılıç TÜREL, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
N. Demet YAYLA, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
Gülcan YILMAZ, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
T. Volkan YÜZER, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

TÜRKİYE'DE E-ÖĞRENME:
Gelişmeler ve Uygulamalar III

ÖNSÖZ.....	V
GİRİŞ.....	VII-VIII
EDİTÖRLERE İLİŞKİN.....	IX-X
YAZARLAR LİSTESİ.....	XI
İÇİNDEKİLER.....	XII-XIV
AYRINTILI İÇERİK.....	XV-XXII

E-ÖĞRENME VE
İNSAN KAYNAKLARINDA
YENİ GELİŞMELER

BÖLÜM: 1

Çevrimiçi Uzaktan Eğitimcilerin Eğitimi:

E-Öğrenmenin Yükselişi ile Beliren İhtiyaç.....1-20

Meltem Huri BATURAY, Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
Yalın Kılıç TÜREL, Fırat Üniversitesi, Elazığ.

BÖLÜM: 2

İnsan Sermayesi ve Türk Yükseköğretimde

Uzaktan Öğrenim kONTENJANLARI.....21-36

Mediha TEZCAN, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

BÖLÜM: 3

E-Öğrenme Uygulamalarının

Değerlendirilmesinde GZFT Analizi.....37-44

Figen KILIÇ, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Mersin.

BÖLÜM: 4

Teknik Bir Bölümü Uzaktan Okumak.....45-50

Hülya EKER, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

E-ÖĞRENME TASARIMINDA
YENİ MODEL VE YAKLAŞIMLAR

BÖLÜM: 5

**Bir E-Öğrenme ortamı Olarak Yaşamboyu Öğrenme Açısından Etkileşimli
Televizyonun Türkiye’de Kullanım Olanakları.....51-62**

T. Volkan YÜZER, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

BÖLÜM: 6

Uzaktan Eğitimde Evrensel Tasarım.....63-76
Emine ARUĞASLAN, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta
Gülsün EBY, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

BÖLÜM: 7

Karma Öğrenme Sistemlerinde Ulaşılabilir Bilgisayar Teknolojilerinin Kullanımı: Uyarlanabilir Bir Yaklaşım.....77-90
Gülcan YILMAZ, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

BÖLÜM: 8

Açık Ve Uzaktan Öğretimde Çok Ölçütlü Bir Karar Verme Yaklaşımı ile Öğrenme Modeli Seçimi: E-Öğrenme, M-Öğrenme, U-Öğrenme?.....91-104
Zehra Kamışlı ÖZTÜRK, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

**E-ÖĞRENMEDE YENİ KURAM
VE UYGULAMALAR****BÖLÜM: 9****HUKUK EĞİTİMİNDE YENİ YÖNELİMLER:**

E-Öğrenme Uygulamaları.....105-126
Z. Gönül BALKIR, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.

BÖLÜM: 10

IPTV'de Eğitim Uygulamalarına Geçiş.....127-140
Gaye Topa ÇİFTÇİ, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.

BÖLÜM: 11**E-ARAŞTIRMA: E-Öğrenme Ortamlarında**

Yapılan Araştırma Metotları.....141-154
Ahmet BAYTAK, Harran Üniversitesi, Şanlıurfa.

BÖLÜM: 12

UYGULAMADAKİ YAKLAŞIM: Kuram ve Modeller Işığında Türkiye'deki E-Öğrenmeye İlişkin Doğurgular.....155-168
Kadir BORA, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

**E-ÖĞRENMEDE
YENİ İLETİŞİM
ORTAMLARI TASARIMI**

BÖLÜM: 13

Web 2.0 Ortamlarından Biri Olan

Facebook'ta Türkçe Öğretimi.....169-180

N. Demet YAYLA, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

BÖLÜM: 14

SAĞLIK Alanında E-Öğrenme.....181-194

Birim Balcı DEMİRCİ, Okan Üniversitesi, İstanbul.

BÖLÜM: 15

Hızlı E-Öğrenme: Temel Esaslar,

Geliştirme ve Araçlar.....195-206

Alaattin PARLAKKILIÇ, Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Ankara.

BÖLÜM: 16

E- Öğrenmeyi Destekleyen Ortamlar:

Nesne Ambarları.....207-216

Beril CEYLAN, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

BÖLÜM: 17

Uzaktan Eğitimin Yeşillendirilmesi.....217-228

Miraç Banu GÜNDOĞAN, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

TÜRKİYE'DE E-ÖĞRENME:
Gelişmeler ve Uygulamalar III

AYRINTILI İÇERİK

ÖNSÖZ	V
GİRİŞ	VII-VIII
EDİTÖRLERE İLİŞKİN	IX-X
YAZARLAR LİSTESİ	XI
İÇİNDEKİLER	XII-XIV
AYRINTILI İÇERİK	XV-XXII

**E-ÖĞRENME VE
İNSAN KAYNAKLARINDA
YENİ GELİŞMELER**

BÖLÜM: 1

Çevrimiçi Uzaktan Eğitimcilerin Eğitimi:

E-Öğrenmenin Yükselişi İle Beliren İhtiyaç.....1-20

Meltem Huri BATURAY, Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.

Yalın Kılıç TÜREL, Fırat Üniversitesi, Elazığ.

Bilişim teknolojilerinin gelişmesi özellikle de İnternet teknolojilerindeki yeniliklerle her geçen gün çevrimiçi içeriklerin, derslerin ve programların sayıları artmakta ya da geleneksel yöntemlerle verilen eğitimler hızla çevrimiçi ortamlara aktarılmaktadır. Değişen ve yeni teknolojilerle donatılan bu eğitim modeli, geleneksel yöntemlerle verilen derslerle karşılaştırıldığında, eğitimde sadece teknolojinin işe koşulması değil farklı yöntem ve stratejilerin uygulanması gerekliliğini de ortaya çıkarmaktadır. Kendi alanlarında birer uzman olan ve çevrimiçi uzaktan eğitimde ders veren eğitimcilerin bu eğitimin yüz yüze eğitimden farklı bir biçimde planlanması, tasarlanması ve yürütülmesi gerekliliği konusunda bilgilendirilmeleri ya da en azından bu farkındalığın oluşturulması gerekmektedir.

Bu çalışmada yazarlar, çevrimiçi ders veren öğretim elemanlarının sahip olması gereken rolleri ve yeterlikleri farklı örneklerle açıkladıktan sonra, çevrimiçi uzaktan eğitim alanında hem yönetici hem de eğitimci olarak yaşadıkları tecrübeler çerçevesinde bu konuyla ilgili çeşitli önerileri aktarmaya çalışmışlardır.

BÖLÜM: 2

İnsan Sermayesi ve Türk Yükseköğretimde

Uzaktan Öğrenim Kontenjanları.....21-36

Mediha TEZCAN, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Eğitim, çok yönlü ve bilinçli vatandaşlar yetiştirilmesini ve birbirine bağlı ve katılımcı toplumlar inşa edilmesini sağlayan bir güçtür. Günümüzde insan sermayesine ve özel olarak eğitime yapılan yatırım; ekonomik büyüme, kalkınma ve refahın, tam istihdamın ve toplumsal birliğin sağlanmasıya yönelik stratejilerde önemli konuma gelmiştir. Bu bölümde insan sermayesi teorisi tartışılmış ve Türk yükseköğretimindeki uzaktan eğitim kontenjanlarının insan sermayesi eğitimine katkısının artırılması önerilmiştir.

BÖLÜM: 3

E-ğrenme Uygulamalarının

Değerlendirilmesinde GZFT Analizi.....37-44

Figen KILIÇ, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Mersin.

E-ğrenme uygulamalarında program geliştirme süreci tasarımı, geliştirme, değerlendirme ve düzeltme aşamalarından meydana gelmektedir. Tasarımdan başlayarak düzeltme aşamasına gelinceye kadar öğeler arasındaki dinamik ilişkiler sürekli devam eden ve bitmeyen bir süreçtir. Bilindiği gibi, eğitim programları zamanla aşınmaktadır; bu aşınmanın ardından içeriğindeki stratejilerle birlikte gelişerek ileri gitmekte ve bu süreç, eğitim programını ğrenci, ğretmen, evre ve toplum özelliklerine göre değiştirmektedir. (Hjalmarson, 2008). Değerien ve gelişen ihtiyaçları karşılamak, ihtiyaçları ve eksiklikleri belirlemek; farklı bir değerile, var olan durumu iyi analiz etmek önemli bir konudur. Kurumların, programların ya da süreçlerin stratejik durumlarının belirlenmesinde çeşitli yaklaşımlar ve teknikler kullanılmaktadır; bunlardan biri de GZFT analizidir (Hill ve Westbrook, 1997). GZFT analizi incelenen programın, kurumun veya sürecin i etkenleri; güçlü ve zayıf yanları ile dış etkenleri; programa, kuruma veya sürece yönelik fırsat ve tehditleri ortaya çıkarmada kullanılan bir yöntemdir (Gökmenoğlu ve Eret, 2011). Bu çalışmada da, e-öğrenme uygulamalarında var olan durumun belirlenmesinde GZFT analizinin kullanımına ilişkin bilgilere yer vermek amaçlanmaktadır.

BÖLÜM: 4

Teknik Bir Bölümü Uzaktan Okumak.....45-50

Hülya EKER, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Bu çalışmada, öğrenmenin yaşı yoktur'un yanına öğrenmenin belli bir kalıbı da yoktur'u eklenerek, günümüzün daha eğlenceli, daha esnek zamanlı öğrenme aracı olan uzaktan eğitim konusunda yaşanılan deneyim paylaşılacaktır.

E-ÖĞRENME TASARIMINDA YENİ MODEL VE YAKLAŞIMLAR

BÖLÜM: 5

Bir E-Öğrenme ortamı Olarak Yaşamboyu Öğrenme Açısından Etkileşimli Televizyonun Türkiye’de Kullanım Olanakları.....51-62

T. Volkan YÜZER, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Öğrenme kavramı, insanoğlunun kendini geliştirmesi, bilgisini diğerleri ile paylaşabilmesi açısından önemli bir kavram olarak tarih boyunca onun yanında yer alan önemli bir kavramdır. Yaşamboyu öğrenme de insanın her zaman için bilgisini arttırabileceği bir ortamın hep yanında olduğunu belirtir. Televizyon, özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki insanların temel yaşamboyu öğrenme kaynaklarından biridir.

Bu kitle iletişim aracındaki gelişmeler etkileşimli televizyon anlayışı ve yayıncılığının ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu çalışmada özellikle etkileşimli televizyon programlarının ve içeriklerinin geliştirilmesi ile ilgili kurum ve şirketler hem Türkiye'nin ihtiyaçlarına cevap verebilecek, hem de kendilerinden sonra bu tür yayınlara başlayacak diğer ülkelerdeki şirket ve kurumlara öncülük edebileceklerdir.

BÖLÜM: 6

Uzaktan Eğitim’de Evrensel Tasarım.....63-76

Emine ARUĞASLAN, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta
Gülsün EBY, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Bu çalışma, uzaktan eğitim teknolojilerinin bireysel engelliler için nasıl yapılandırılması gerektiği üzerinde durulmuş bir değerlendirme çalışmasıdır. Bireysel engelleri olan insanlara okumaları için fırsatlar sunan Uzaktan Eğitim'in öğrenme ortamlarının, eş zamanlı ve eş zamansız ders içeriklerinin nasıl düzenlenmesi gerektiği üzerinde durulmuştur. 21. yy. da halen hem geleneksel yöntem hem de uzaktan eğitim yöntemi ile eğitim yapan kurumlarda görme engelliler ve ya işitme engelliler için çözümler bulunsa da psikolojik, hareket ya da öğrenme engelliler için düzenlemelerin yapılandırılmasında sorunlar sürmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü'nün tarafından belirlenen 650 milyon engelli için bu bariyerlerin kaldırılması zorunlu bir gerekliliktir. Engelli bireyler için tasarlanan ortamlar için evrensel tasarım prensipleri örneklendirmelerle incelenmiştir. Bu değerlendirmeler ışığında nicel ve nitel araştırmaların yapılması ve evrensel tasarım konusunun engelliler için hem mimari açıdan hem de uzaktan eğitim olanakları açısından iyileştirmeye yönelik çaba gösterilmelidir.

BÖLÜM: 7

Karma Öğrenme Sistemlerinde Ulaşılabilir Bilgisayar Teknolojilerinin Kullanımı:

Uyarlanabilir Bir Yaklaşım.....77-90

Gülcan YILMAZ, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Gelişen teknolojilerin öğrenmede kullanılmasıyla daha etkin ve daha etkili öğrenme sağlamak amaçlanmaktadır. Barkan (1994), ortaya konan tüm eğitim teknolojilerinin temelinde bilginin sahip olduğu dolaşım ve paylaşım hızına erişme amacı yattığını belirtmektedir. “Her geçen yıl bilginin olağanüstü miktarda artması, tamamının bireylerce öğrenilmesinin olanaksız hâle gelmesi, gerektiği yer ve zamanda bilgiye erişebilmenin önemini artırmıştır (Bulun vd., 2004: 165). Karma öğrenme (hybrid learning-h-learning), ulaşılabilir bilgisayar teknolojileri (ubiquitous computing-u-computing) ve ulaşılabilir öğrenme (ubiquitous learning-u-learning), öğrenme deneyiminin geleceğinde yer alan kavramlardır. Öğrenmenin değişen yapısına ayak uydurabilmek için bu kavramların daha iyi anlaşılması ve bu geçiş sürecinin bir parçası olan karma öğrenme bağlamında ulaşılabilir bilgisayar (u-bilgisayar) teknolojilerinin kullanılabilirliğinin sorgulanması gerekmektedir. Bu çalışma, yukarıdaki sorunun cevabına bir temel oluşturmayı amaçlamakta ve bu kavramların ayrıntılı tanımlarına yer vererek, sözü edilen kavramları uyarlanabilir öğrenme (adaptive learning) yaklaşımı çerçevesinde ele almaktadır.

BÖLÜM: 8

Açık ve Uzaktan Öğretimde Çok Ölçütlü Bir Karar Verme Yaklaşımı ile Öğrenme Modeli Seçimi: E-Öğrenme, M-Öğrenme, U-Öğrenme?.....91-104
Zehra Kamışlı ÖZTÜRK, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

E-öğrenme kavramı ile teknolojideki gelişmelere paralel olarak m-öğrenme ve u-öğrenme gibi farklı kavramlar ortaya çıkmaktadır. Hedef kitle ve mevcut yeterliliklere bağlı olarak uzaktan eğitim sistemlerinin geliştirilmesinde, farklı ölçütler altındaki farklı gereksinimler çok ölçütlü bir karar verme ortamı oluşturmaktadır. Dolayısıyla, karar vericiler ilk olarak farklı öğrenme sistemlerinin değerlendirildiği karmaşık bir karar problemi ile karşılaşır. E-öğrenme, M-öğrenme ve U-öğrenme başlıkları altında sunulan farklı özelliklerin, bilgi ve iletişim teknolojileri kullanarak uzaktan öğretim yapmak isteyen bir kurumda çok ölçütlü olarak değerlendirilmesinin yapıldığı bu çalışmada, hem nitel hem de nicel ölçütleri aralarındaki ilişkileri de ele alarak seçenekleri değerlendiren Analitik Serim Süreci (ANP) yaklaşımı kullanılmıştır. Kişisel kararlar kişiden kişiye değişmekler beraber, yönetici, tasarımcı ve öğrenen gibi farklı bireylerden oluşan bir gruptan tek tek yargılar alınmış ve bu yargılardan tek bir karar ortaya çıkarılmıştır. Böylece, farklı görüşler tek bir modelde bir araya getirilmiştir. Model sonucunda e-öğrenme, m-öğrenme ve u-öğrenme sistemlerinin ağırlıkları (önem dereceleri) eğitim kurumlarının alacakları kararlarda yol gösterici olacaktır.

E-ÖĞRENMEDE YENİ KURAM VE UYGULAMALAR

BÖLÜM: 9

Hukuk Eğitiminde Yeni Yönelimler:

E-Öğrenme Uygulamaları.....105-126
Z. Gönül BALKIR, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.

Küreselleşme, Avrupa Birliği uyum anlaşmaları ve Bologna süreciyle birlikte Avrupa Yüksek Öğretim alanına dahil olunması sonucunda Türk Yüksek Öğretiminde zorunlu değişiklikler yapmaktadır. Gerçekten Avrupa Yüksek Öğretim alanına dahil olan tüm Avrupa ülkeleri gibi Türkiye'de de uygulanan Bologna süreci ve Avrupa kredi transfer sistemi (AKTS), tüm Üniversitelerle birlikte hukuk fakültelerinde de yapılan eğitim ve öğretimi de etkilemekte ve değiştirmektedir.

Hukuk eğitiminin incelenmesinde, sınıfta yapılan geleneksel eğitimin tek başına artık kurumsal ve evrensel anlamda örgün eğitim olanakları sağlayan en iyi uygulama olma niteliğini yitirdiğini ortaya koymaktadır.

Dünyada ve Türkiye'de e-öğrenme uygulamaları birçok klasik öğrenme uygulamalarının yerine geçmeye başlamıştır. Bu bağlamda hukuk eğitimine dair sorunların çözümünde bir alternatif olanak yaratabilecek ve olanaklar ölçüsünde sorunları çözmeye yönelik çalışmalardan biri de e-öğrenmedir. Özellikle geleneksel çabalarla eğitim sorunlarının yeterince çözülemediği hukuk eğitiminde yeni bir yönelim olarak e-öğrenme metotlarına ağırlık verilebilir.

Çağdaş teknolojinin son derece ileri seviyelere getirdiği e-öğrenme yöntem ve metotları, yüz yüze yapılan hukuk eğitimi yanında bu eğitimi destekleyen ve tamamlayan bir eğitim yöntemi olarak çoktan kullanılmaya başlanmıştır. Hukuk eğitiminde yeni bir yönelim olarak, e-öğrenme uygulamaları süreç içinde çok daha fazla alanda ve çok daha etkin ve işlevsel bir şekilde uygulanma olanağına sahip olacaktır.

BÖLÜM: 10

IPTV'de Eğitim Uygulamalarına Geçiş.....127-140

Gaye Topa ÇİFTÇİ, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.

IPTV 21. Yüzyılın iletişim teknolojileri olarak kabul edilen telefon, internet ve televizyonun tüm işlevlerini bir araya getirerek aynı ortamda kullanıcıya sunabilen bir iletişim platformu olarak ilk kez 2005 yılında kullanılmaya başlanmıştır. Yeni iletişim teknolojileri kullanıcıları teknolojileri her an her yerde bilgiye ulaşma ve bilgi edinimi için kullanmaktadırlar. IPTV bu açıdan incelendiğinde, mobil iletişim teknolojilerine entegre edilerek mekan bağımsızlığı sağlayan, PVR (personal video recorder) ve n-PVR (network personal video recorder) özellikleri ile zaman bağımsızlığı işlevini de gerçekleştiren; ayrıca eşzamanlı ve çoklu etkileşim sağlayabilmesi ve tam zamanlı destek ortamlarına olanak vermesi ile yaşam boyu ve uzaktan eğitim için önemli bir konuma gelmektedir. Bu gelişmelere uyum sağlama sürecinde yanlış edinimleri engellemek ve işe vuruk beceriler sağlama konusunda hazırlanan programların içeriklerine göre kuramlara temellendirilmesi önem taşımaktadır.

Bu bağlamda; IPTV'nin eğitim açısından kullanımının güçlü ve sınırlı yönleri yapılan çalışmalar ışığında tartışılmış ve IPTV'nin eğitimde etkin bir şekilde kullanılabilmesi açısından önerilerde bulunulmuştur.

BÖLÜM: 11

E-Araştırma: E-Öğrenme Ortamlarında

Yapılan Araştırma Metotları.....141-154

Ahmet BAYTAK, Harran Üniversitesi, Şanlıurfa.

Teknolojik gelişmeler ve ardından hızla kullanılmaya başlanılan internet, birçok alan gibi eğitim alanında da yenilikler vazgeçilemeyen gereksinimlerden olmuştur. Dünyanın farklı yerlerinde ve ülkemizde de hızla kullanılmaya başlanan internet sayesinde yapılan e-öğrenme yapıları derslerin sayısı her geçen gün artmaktadır. Bu bağlamda eğitim alanında araştırma yapan, yenilikçi ve verimli eğitim verilmesi için yol gösteren araştırmacılar da e-öğrenme ortamlarına farklı araştırma teknikleri uygulamaktalar. E-öğrenmenin eğitimde faydalı olup olmadığının tartışılması ötesinde, kitabın bu bölümü e-öğrenme ortamlarındaki nitel olguları inceleyen derinlemesine araştırmalar ve e-öğrenme ortamında uygulanan farklı öğretim stratejilerinin etkilerini inceleyen nicel araştırmalar hakkında yapılanları sunacaktır. Ulusal ve uluslararası literatür taraması yapıldığında e-öğrenme ortamları ile klasik öğrenme ortamları karşılaştırması yapan birçok araştırmaya rastlamak mümkündür.

Üstelik bu araştırmaların çoğu internet tabanlı olarak yapılabilmektedir. Bu bölümde konu edilecek olan örnek araştırma metotları ve tasarımları ülkemizde e-öğrenme ortamları üzerinde araştırma yapacak olanlara yol göstermesi beklenmektedir.

Sonuçta günümüzde kullanılan e-öğrenme ortamında yapılan araştırma metotları ve e-öğrenme ortamında verilerin toplama çeşitleri irdelenmektedir. Ayrıca e-öğrenme ortamlarında veri toplama tekniklerinin nasıl değişiklik gösterdiği ve mevcut araştırma stillerinin e-araştırmada nasıl değişebildiği örnek araştırma veya fikirlerle açıklanacaktır.

BÖLÜM: 12

Uygulamadaki Yaklaşım, Kuram Ve Modeller Işığında Türkiye'deki

E-Öğrenmeye İlişkin Doğurgular.....155-168

Kadir BORA, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Yok edici rekabet ortamında açık ve uzaktan eğitim kurumları, rekabete yön verebilmek için, kurum bileşenlerini uyumlu bir şekilde bütünleştirmelidirler. Bütünleştirme sürecinde, organ nakillerindeki doku uyumu gibi anahtar-kilit ilişkisinden daha nitelikli bir uyumun elde edilmesi, rekabet yönetimini olanaklı ve devamlı kılabilir. Nitelikli bir uyumun elde edilebilmesi için bileşenlere ilişkin özelliklerin, güvenilir ve geçerli açıklama düzenleri ışığında çözümlenmesi gerekebilir.

Söz konusu olan gereksinimin karşılanabilmesi için, bu bölümde, uygulamada kullanılan yaklaşım, kuram ve modeller ışığında, Türkiye'deki e-öğrenmenin bileşenlerine ilişkin doğurgular çıkarılmaya çalışılmıştır.

E-ÖĞRENMEDE YENİ İLETİŞİM ORTAMLARI TASARIMI

BÖLÜM: 13

Web 2.0 Ortamlarından Biri Olan

Facebook'ta Türkçe Öğretimi.....169-180

N. Demet YAYLA, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Bu bölümde, bilgi toplumunda, öğrenenlerin öğrenme süreçlerindeki beklenti ve gereksinimlerini karşılayacak, etkili bir öğrenme ve öğretim ortamı oluşturacak, öğrenenlerin öğretmenler ile aralarındaki etkileşimi artıracak nitelikteki bir Türkçe Öğretimi'nin, sosyal ağlardan biri olan Facebook'ta gerçekleştirilmesini, dil öğretiminin temel bileşenlerini oluşturan “dinleme, konuşma, yazma ve okuma” becerileri etrafında incelenecektir.

BÖLÜM: 14

saĞLIK Alanında E-Öğrenme.....181-194

Birim Balcı DEMİRCİ, Okan Üniversitesi, İstanbul.

Türkiye'de e-öğrenme uygulamaları, hem sosyal bilimler hem de uygulamalı bilimler alanlarında, akademik kurumlarda ve özel kuruluşlarda yaygınlaşmakta; e-öğrenme metodu ile dersler, programlar, hizmet içi eğitimler yürütülmektedir.

E-öğrenme sistemlerinin son dönemlerde sağlık alanında verilen eğitimlerde de kullanılmaya başlandığı görülmektedir. Kişilerin buldukları yerden farklı bölgelerdeki eğitimlere katılmasını sağlayan, yolculukta geçen vakit kaybını önleyen, yolculuk ve konaklama masraflarını ortadan kaldıran ve fırsat eşitliği sunan e-öğrenme programları sağlık sektöründe hizmet içi eğitimlerinde de oldukça tercih etmektedir.

Bu bölümde, gerek akademik gerekse özel kuruluşlarda, sağlık alanında yürütülen e-öğrenme çalışmaları incelenerek mevcut durum ortaya konulmaya çalışılmıştır.

BÖLÜM: 15

Hızlı E-Öğrenme:

Temel Esaslar, Geliştirme ve Araçlar.....195-206

Alaattin PARLAKKILIÇ, Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Ankara.

Eğitimde gelişen ve beraberinde karmaşıklığı da getiren teknolojilerin kullanılmasında kolay, süratli ve hızlı tasarımlar ortaya konması eğitimciler için gerekmektedir. Yeni teknolojileri geliştirme yönünde yapılan çalışmalar, öğrenmenin zamandan ve mekândan bağımsız olduğu gibi zamanla yarışır ve maliyet etkin olması gerekliliğini de ortaya koymuştur. Eğitsel tasarım süreçleri dikkate alındığında her basamağın optimize edilmesi ve sadeleştirilmesi arayışları yeni e-öğrenme ortamlarının oluşmasını gerektirmektedir. Mevcut ders tasarımlarında, zaman ve

kaynak tüketimi iki önemli problemidir. Çeşitli yaklaşımlarla bu sınırlılıkları en aza indirmek, böylece gelişimin önündeki engelleri hafifletmek için gösterilen çabalar, hızlı e-öğrenme (rapid e-learning) kavramını ortaya çıkarmıştır.

Kaynakların daha verimli ve etkin kullanılması ve bilginin daha çok bireye daha kısa sürede aktarılması esasına dayanan bu yaklaşım, temel veya orta düzeydeki e-öğrenme çalışmalarının, profesyonel bir ekibe ihtiyaç duyulmadan, kısaltılmış süreçlerle ve nispeten basit tasarım araçları ile kullanılabilir çözümler ortaya konabilmesinne yardımcı olur

BÖLÜM: 16

E- Öğrenmeyi Destekleyen Ortamlar:

Nesne Ambarları.....207-216
Beril CEYLAN, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Bir konunun kavranmasında yardımcı olabilecek materyallerin yani öğrenme nesnelерinin depolandığı yerlere “nesne ambarları” denilmektedir. Dünya' da ve Türkiye'de birçok nesne ambarı yer almaktadır. Bu ambarlar çeşitli değerlendirme ölçütleri ile içerisinde yer alacak nesneleri belirlemede ve bunları ücretsiz olarak öğrenenlere sunmaktadırlar. Bu çalışma içerisinde Merlot, MIT opencourse ware, Vcilt Lor, Atanesa, Türkönde, Netdök, Öğrenme Nesneleri ve Samap gibi Dünya'da ve daha çok Türkiye'de yer alan yer alan öğrenme nesneleri ambarları incelenecek bunların içinde hangi alana özgü materyallerin yer aldığı, öğrenme düzeyinin ne olduğu, nesneleri kabul adımlarının nasıl olduğu gibi konularda detaylı bilgi verilmeye çalışılacaktır.

BÖLÜM: 17

Uzaktan Eğitimin Yeşillendirilmesi.....217-228
Miraç Banu GÜNDOĞAN, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

Bir ürün, hizmet, sistem ve(ya) süreç olarak tanımlanabilen uzaktan eğitimde bilgi/içerik, öğrenen/öğreten ve araç/yöntem unsurları ortak bir amacı gerçekleştirmek amacıyla bir araya gelmektedir. Bu unsurların birbirleri ile etkileşimi esastır ve büyük oranda hızla gelişen ve yaygınlaşan iletişim teknolojilerine dayanmaktadır.

Bu yazıda uzaktan eğitimin yeşillendirilmesi ile ilgili standart sorunlara standart çözümler (one size fits all) yaklaşımını terk eden, ürün ömür çevrimi (product life-cycle) kavramını analiz eden, ürünün dayanıklılık süresini doldurduktan sonra geçireceği ömür sonrası (after life) dönemindeki durumunu değerlendiren ve özellikle de geliştirilen ve uygulamaya konulan çözümleri coğrafi, kültürel ve çevresel farkındalık çizgisinde tutmayı ilke edinen 'yeşil tasarım' ve 'yeşil mühendislik' kavram ve uygulamaları açıklanmaya çalışılarak sürdürülebilir bir uzaktan eğitim anlayışı oluşturma yönünde bir öneri çerçevesi sunulmaktadır.